

НАЦІОНАЛЬНЕ АНТИКОРУПЦІЙНЕ БЮРО УКРАЇНИ (НАБУ) — державний правоохоронний орган зі спеціальним статусом, що здійснює правоохоронну діяльність у сфері протидії корупційним злочинам, вчиненим високопосадовцями. Створене 2015 як основний інституційний елемент антикорупційної реформи в Україні після *Революції гідності* (перший директор — А. Ситник). Його заснування обумовлене зобов'язаннями України перед міжнародними партнерами щодо прозорості в діяльності [державного апарату](#) й було однією з передумов [європейської інтеграції](#).

НАБУ є незалежним органом, що не належить до жодної з гілок влади, але здійснює звітування перед Президентом України, Верховною Радою та Кабінетом Міністрів. Його розслідування супроводжуються прокурорами [Спеціалізованої антикорупційної прокуратури](#) (САП) — разом вони утворюють єдиний функціональний механізм розслідування корупційних злочинів та спільно з [Вищим антикорупційним судом](#) (ВАКС), [Національним агентством з питань запобігання корупції](#) (НАЗК) і [Державним бюро розслідувань](#) (ДБР) становлять інституційний фундамент антикорупційної інфраструктури України.

Основні завдання НАБУ:

- розслідування корупційних кримінальних правопорушень, вчинених вищими посадовими особами, зокрема народними депутатами, міністрами, суддями, прокурорами та ін.;
- виявлення та попередження фактів незаконного збагачення;
- проведення аналітичної роботи з оцінки корупційних ризиків;
- взаємодія з іншими державними органами та міжнародними структурами (Європол, ФБР та ін.);
- здійснення оперативно-розшукової діяльності з використанням спеціальних технічних засобів.

Впроваджену систему антикорупційних органів України дослідники зазвичай розглядають як

ефективний інструмент протидії корупції та важливий чинник утвердження правової державності та міжнародного авторитету України.

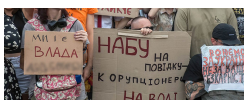
Серед резонансних розслідувань — «рюкзаки Авакова», «Роттердам+», справи Укрзалізниці, ОГТСУ, керівників митниці й податкової. Незалежність НАБУ — один з головних принципів його створення. У липні 2025 Верховна Рада України ухвалила закон, яким значно обмежила незалежність НАБУ і САП, передавши Генеральному прокурору України важливі повноваження. Ці зміни спричинили масштабні акції протесту в Києві та інших містах України, що отримали символічну назву «картонний майдан» у зв'язку з тим, що сотні учасників на картонних плакатах висловили рішучу незгоду щодо відступу від принципів незалежності антикорупційних органів. Див. також [Злочинність; Корупція; Очищення влади](#).

Рекомендована література

1. Закон України «Про Національне антикорупційне бюро України» від 14 жовтня 2014 р. № 1698-VII // Відомості Верховної Ради України. 2014. № 47;
2. Новіков О. В. Світовий досвід функціонування спеціалізованих антикорупційних органів // Ефективність державного управління 2015. Вип. 43;
3. O. Vaitsekhovska, N. Iakymchuk, Y. Shchokin et al. Combating corruption in the public sector: international legal standards and their implementation in the legislation of Ukraine // Studies of Applied Economics. 2021. Vol. 39, Issue 6;
4. O. Bondarenko, M. Utkina, M. Dumchikov et al. Review of the state anti-corruption institutions effectiveness in Ukraine // Amazonia Investiga. 2021. Vol. 10, № 38;
5. O. Kotukov, T. Kotukova, K. Kozlov et al. The effectiveness of the national anti-corruption policy of Ukraine // Amazonia Investiga. 2023. Vol. 12, № 66;
6. Хорошун О. В. Історичні аспекти становлення НАБУ та ДБР // Juris Europensis Scientia. 2024. Вип. 6.

[О. С. Малетова](#)

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Національне антикорупційне бюро України (НАБУ) / О. С. Малетова // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2025. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-890356>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).